

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ ของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จังหวัดเชียงราย

Development Maternal – Fetal Attachment Promotion Model of Unwanted Pregnant Adolescents Chiang Rai Province

วชิราภรณ์ อายูยีน* สุรีย์ จันทรมโลี ประภาเพ็ญ สุวรรณ พรสุข หุ่นนิรันดร์

Wachiraporn Aryuyuen* Suree chanthamolee Prapapen Suwan Pornsook Hoonnirun

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, ปทุมธานี, ประเทศไทย 12150

Faculty of Public Health Western University, Pathumthani, Thailand 12150

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาสถานการณ์ของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (2) เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ (3) เพื่อประเมินผลหลัง 1 เดือน ผลการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ที่พัฒนาขึ้น

กลุ่มประชากรที่ศึกษาคือวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จังหวัดเชียงราย มีอายุระหว่าง 16 - 19 ปี กลุ่มศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน (2) กลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน โดยวิธีจับสลากคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ มี 3 ชุดคือ 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 2) แบบสอบถาม 3) ประเมินผล ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ได้ค่า CVI เท่ากับ .83 หาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอน บาค เท่ากับ .86 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติใช้ Paired t - test

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการปรับพฤติกรรมความต้องการของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ รูปแบบการส่งเสริมความผูกพันมารดาต่อทารกในครรภ์ หลังจากใช้แผนกิจกรรมที่สร้างขึ้น ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง คะแนนค่าเฉลี่ย ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม หลังการทดลอง 1 เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความผูกพันมารดาต่อทารก, ในวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์

Abstract

This research is study and development. with the purpose of: (1) to study the situation of adolescents unwanted pregnancy (2) to develop a model for promoting Maternal-fetal attachment Promotion (3) to evaluate results After the experiment 1 month results the Development of a Maternal-fetal attachment Promotion Model Developed.

The study population were adolescents with unwanted pregnancies, In Chiang Rai province, age between 16 - 19 years. The study group was divided into 2 groups, namely (1) the experimental group of 30 people. (2) The control group of 30 people by lottery method. There were 3 sets of qualitative research instruments: 1) in-depth interview, 2) questionnaire, 3) evaluated through content validity check, obtained an CVI value of 0.83 is equal to 0.86 The data was analyzed using descriptive statistics and statistical tests Statistics used Paired t - test

The results of the research demonstrated that Pattern development is appropriate in accordance with the behavioral adjustment needs of the pregnant adolescent. Maternal-Fetal Promotion Model applied the created activity plan. Results of comparison before and after the trial Average score. The maternal attachment higher, post-trial, have assessed results the 1-month by the Percentage amount statistically significant of .05

Keywords: maternal - fetal attachment, in pregnant adolescents

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีปรากฏการณ์การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้น และมีอัตราเพิ่มประชากรร้อยละ 2.7 ในปี พ.ศ.2513 เหลือเพียงร้อยละ .7 ในปี พ.ศ. 2553 อัตราเจริญพันธุ์รวมลดลงจากที่เคยสูงกว่า 5 ในปี พ.ศ. 2513 เหลือเพียง 1.54 ในปีพ.ศ. 2562 ซึ่งต่ำกว่าระดับทดแทนและจำนวนการเกิดลดลงจากที่เคยสูงกว่าปีละ 1 ล้านคน เหลือเพียง 663,740 คน ในปี พ.ศ.2562 ซึ่งสาเหตุที่ทำให้อัตราการเกิดมีจำนวนน้อยลงและพบว่า ปี 2562 อัตราการคลอดมีชีพในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปีหญิงอายุ 15-19 ปี ลดลงเป็น 29.08 และอัตราการคลอดมีชีพในวัยรุ่นอายุ 10-14 ปีหญิงอายุ 10-14 ปี ลดลงเป็น .79¹ อัตราการคลอดมีชีพในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี เท่ากับ 29.08 กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดที่ไม่ควรเกินร้อยละ 10 แต่ในสภาพความเป็นจริง ของการคลอดบุตรของหญิงที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี อัตราวัยรุ่นตั้งครรภ์มีอัตราสูงกว่าที่กำหนดไว้ถึงเกือบเท่าตัว เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต และเป็นวัยของการศึกษาเรียนรู้ การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นส่งผลกระทบต่อทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านการศึกษาและการยอมรับในสังคม รวมถึงคุณภาพชีวิตของทารกในครรภ์อันจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาในอนาคต ส่งผล

กระทบต่อสังคม^{1,2} และอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตั้งครรภ์พบร้อยละ 14.7 ของการตั้งครรภ์ทั้งหมด หรือคิดเป็นอัตราการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นไทยเท่ากับ 90 คนต่อประชากร 1,000 คน ในการติดตามสถานการณ์การตั้งครรภ์วัยรุ่นในประเทศไทย ปัจจุบันใช้ข้อมูลการคลอดมีชีพในกลุ่มประชากรหญิงอายุระหว่าง 16-19 ปี ซึ่งเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-2561³ ไม่เกิน 42 ต่อพัน การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่นได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางบริบทในระดับบุคคล ระดับชุมชนและสังคม การตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นที่ไม่พึงประสงค์ การให้บริการการคุมกำเนิด ได้รับอิทธิพลเชิงลบจากอุปสรรคหลายประการที่ต้องหากิจกรรมที่เหมาะสม กับวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สภาวะทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม⁴ การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของ วัยรุ่น ทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ ความรู้ การคุมกำเนิด ลักษณะครอบครัว และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สังคม สิ่งแวดล้อม สื่อ และวัฒนธรรม ค่านิยม มีความสัมพันธ์กับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ สำหรับวัยรุ่นเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าและมีความสำคัญสูงการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นมีความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁵ จากปัจจัยที่มี

ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า ทักษะคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่า เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียน ($r = -.190$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าหากเราเริ่มปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ จะทำให้เกิดความเชื่อในด้านพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้อง มีทักษะชีวิตที่เข้มแข็ง และโอกาสเกิดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศลดลง⁶ จากการศึกษาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น สาเหตุและแนวทางการแก้ไข กรณีศึกษาวัยรุ่นในเขตชนบทแห่งหนึ่ง จังหวัด เชียงรายสาเหตุที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ไม่พร้อมประกอบด้วย 3 สาเหตุ ได้แก่ 1) สาเหตุส่วนบุคคลเกิดจากพัฒนาการด้าน ร่างกาย มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอารมณ์และจิตใจ ส่งผลไปสู่การปฏิบัติตัว การแสดงออกหรือพฤติกรรมการเล่นแบบของวัยรุ่นเมื่อวัยรุ่นอยู่ลำพังกับคู่อริมีความเสี่ยงสูง 2) ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวคือการที่บุตรวัยรุ่นเติบโตมาในครอบครัวที่ผู้เลี้ยงดูไม่ใช่พ่อแม่ที่แท้จริง แต่อาจเป็นญาติเนื่องจากพ่อแม่ ต้องไปประกอบอาชีพที่ต่างถิ่น พ่อแม่หย่าร้าง หรือแยกทางกันอยู่กับตายายจะไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของเด็กได้ 3) สาเหตุด้านสังคมและสื่อและสภาพแวดล้อมในชุมชนมีผลกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อม สถานที่ที่เป็นจุดต่อแหลมและเอื้อต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น⁷ ภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ ในวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์มีความต้องการความรู้ในระหว่างการตั้งครรภ์ การให้กำลังใจ และการสนับสนุนทางการแพทย์ ทางด้านการปฏิบัติตัวด้าน อารมณ์ความเครียด ความกังวลอยู่ในระดับมาก ซึ่งพยาบาลควรจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษากับวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ โดยมีจุดมุ่งหมายให้วัยรุ่นตั้งครรภ์ได้เผชิญสภาพความเป็นจริงสนับสนุนให้วัยรุ่นรู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง และรู้จักประเมินสิ่งถูกผิดในการดูแลทารกในครรภ์ด้วยความผูกพัน⁸ และรู้จักบทบาทการเป็นมารดาวัยรุ่น ผลกระทบในการฝากครรภ์ช้าสะท้อนให้เห็นว่าพบอุบัติการณ์ของภาวะโลหิตจางภาวะตกเลือดหลังคลอด การคลอดก่อนกำหนดและทารกแรกเกิดมีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม จะเห็นได้ว่าจากผลการศึกษาปัญหาเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นตั้งครรภ์มีมาก ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ให้วัยรุ่นตั้งครรภ์หันมาให้ความสำคัญกับทารกในครรภ์สร้าง

ความรักความผูกพันต่อทารกในครรภ์ เพื่อให้วัยรุ่นตั้งครรภ์ได้ใช้กิจกรรมการพัฒนาารูปแบบความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ และการพัฒนาศักยภาพของตนเอง การปรับตัวต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลที่ดีต่อตัวมารดาและทารก ผู้วิจัยจึงตั้งใจที่นำกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมมาพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ เพื่อการสะท้อนความคิดของวัยรุ่นหญิงที่มีประสบการณ์มาเป็นบทเรียนเพื่อให้วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศและวัยรุ่นทั่วไปนำมาเป็นข้อคิดและสร้างความตระหนักให้กับตนเอง โดยการไตร่ตรองก่อนกระทำที่ดีเพื่อลดปัญหาสังคมที่จะเกิดตามมา จากปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีแนวความคิดความผูกพัน ทักษะชีวิต แรงสนับสนุนทางสังคม การมีส่วนร่วมของสมาชิกในครอบครัวมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำมาเป็นข้อคิดและสร้างความตระหนักให้กับตนเองโดยปรับความคิดความรู้สึกที่ดี สร้างความผูกพันให้มารดาต่อทารกในครรภ์เพื่อเป็นการลดปัญหาสังคมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาสถานการณ์ของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
2. เพื่อพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์
3. เพื่อประเมินผลและติดตามหลังการทดลอง 1 เดือน ผลของการพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย สูงกว่า ก่อนการทดลอง
 2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการติดตามผลการทดลอง 1 เดือน กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย สูงกว่า ก่อนการทดลอง
- ขั้นตอน ที่ 1: วินิจฉัยปัญหา ขั้นตอน ที่ 2: การพัฒนาารูปแบบโดยสร้าง แผนกิจกรรมและทดลองใช้แผนกิจกรรมใน 5 กิจกรรม (ใช้เวลา 1 ชั่วโมง) ต่อกิจกรรม ขั้นตอน ที่ 3:

ประเมินผลและติดตามรูปแบบใช้สอบถามนำมาประเมินผล
หลังการใช้กิจกรรม 16 สัปดาห์โดยสรุปและประเมินผล
หลังการทดลอง 1 เดือน

- ศึกษาสภาพปัญหา สถานการณ์วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่ไม่
พึงประสงค์

- ศึกษาความคิดเห็นและแนวทางแก้ไขปัญหากับ
บุคคลที่เกี่ยวข้อง

- ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการสร้าง
ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์และทักษะชีวิต

1) การพัฒนารูปแบบการสร้างแผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริม
ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ของ 5 กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1) เรื่องแม่ลูกผูกพัน

กิจกรรมที่ 2) สายใยแห่งรักและความผูกพัน

กิจกรรม 3) เรื่องใส่ใจตนเองและทุ่มเทเพื่อลูก

กิจกรรมที่ 4) เรื่องอนาคตลูกอยู่ในมือแม่

กิจกรรมที่ 5) เรื่องครอบครัวสุขสันต์มีความรัก

ความผูกพันแม่ลูก และสร้างสรรค์แม่จิตอาสา

1. ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์

2. พฤติกรรมการดูแลตนเองของกลุ่มทดลอง

3. ทักษะชีวิตในการดูแลตนเอง และทารกในครรภ์

ของกลุ่มทดลองประเมินผลหลังใช้กิจกรรม 16 สัปดาห์
โดยสรุปและประเมินผล 1 เดือนของกลุ่มทดลอง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

<p>ขั้นตอน ที่ 1: วินิจฉัยปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาสภาพปัญหา สถานการณ์วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ - ศึกษาความคิดเห็นและแนวทางแก้ไขปัญหากับบุคคลที่เกี่ยวข้อง - ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการสร้างความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์และทักษะชีวิต 	<p>ขั้นตอน ที่ 2: การพัฒนารูปแบบโดยสร้าง แผนกิจกรรมและทดลองใช้แผนกิจกรรมใน 5 กิจกรรม (ใช้เวลา 1 ชั่วโมง)ต่อกิจกรรม</p> <p>1)การพัฒนารูปแบบการสร้างแผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ของ 5 กิจกรรม</p> <p>กิจกรรมที่ 1) เรื่องแม่ลูกผูกพัน</p> <p>กิจกรรมที่ 2) สายใยแห่งรักและความผูกพัน</p> <p>กิจกรรม 3) เรื่องใส่ใจตนเองและทุ่มเทเพื่อลูก</p> <p>กิจกรรมที่ 4) เรื่องอนาคตลูกอยู่ในมือแม่</p> <p>กิจกรรมที่ 5) เรื่องครอบครัวสุขสันต์มีความรักความผูกพันแม่ลูก และสร้างสรรค์แม่จิตอาสา</p>	<p>ขั้นตอน ที่ 3: ประเมินผลและติดตามรูปแบบใช้สอบถามนำมาประเมินผล หลังการใช้กิจกรรม 16 สัปดาห์โดยสรุปและประเมินผลหลังการทดลอง 1 เดือน</p> <p>1. ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์</p> <p>2. พฤติกรรมการดูแลตนเองของกลุ่มทดลอง</p> <p>3. ทักษะชีวิตในการดูแลตนเอง และทารกในครรภ์ของกลุ่มทดลองประเมินผลหลังใช้กิจกรรม16 สัปดาห์โดยสรุปและประเมินผล 1 เดือนของกลุ่มทดลอง</p>
--	---	--

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีแนวคิดความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ (Maternal - Infant Attachment) แนวคิดความผูกพัน ทักษะชีวิต และแรงบันดาลใจสนับสนุนทางสังคม การมีส่วนร่วมของสมาชิกในครอบครัวมาประยุกต์ใช้ ในกิจกรรม

การเรียนรู้ทั้ง 5 กิจกรรมเพื่อนำมาเป็นข้อคิดและสร้างความตระหนักให้กับวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์โดยปรับความคิด ความรู้สึกที่ดี สร้างความผูกพัน โดยเขียนตัวแปรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา
Research and Development (R & D) มี 3 ระยะ

1) ศึกษาเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์และ
ศึกษาเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม

2) สร้างรูปแบบการส่งเสริมโปรแกรมการส่งเสริม
ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์

3) ประเมินและติดตามผลของรูปแบบการส่งเสริม
ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์

(1) ศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับ
ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ที่
ไม่พึงประสงค์ จังหวัดเชียงราย และพัฒนาแบบสอบถามการ
เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยศึกษาสภาพปัญหา สถานการณ์วัยรุ่น
ที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่ใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้คือการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาลักษณะของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ ความรู้ในการป้องกัน
การตั้งครรภ์ การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการตั้งครรภ์

(2) พัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความผูกพัน
ของมารดาต่อทารกในครรภ์วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์
จังหวัดเชียงราย จากผลการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน
ร่วมกับแนวคิดทฤษฎี ต่าง ๆ ประกอบด้วยการจัดฝึกอบรม
พร้อมคู่มือประกอบการฝึกอบรม แบบทดสอบก่อน - หลัง
เรื่องความรู้เกี่ยวกับสร้างรูปแบบการพัฒนารูปแบบการส่งเสริม
ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ของวัยรุ่น
ที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จังหวัดเชียงราย และแบบประเมิน
ความพึงพอใจต่อการจัดการอบรม

(3) ศึกษาผลการใช้โปรแกรมการพัฒนา
ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ที่
ไม่พึงประสงค์ จังหวัดเชียงราย ภายหลัง การเข้าร่วมกิจกรรม
ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนน แบบทดสอบ
ความรู้ก่อนและหลังของรูปแบบของกิจกรรมการส่งเสริม
ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์
โดยใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาความผูกพันทั้ง 5 กิจกรรมใช้เวลา
1 ชั่วโมงต่อ 1 กิจกรรมจัดกิจกรรมจำนวน 16 ครั้ง ใน 16
สัปดาห์ ติดตามและประเมินผลของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง
1 เดือน โดยมีขั้นตอนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการพัฒนา
รูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์
ของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ มาปรับใช้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเตรียมการวิจัย : กลุ่มทดลองศึกษาใน
โรงพยาบาลแห่งหนึ่งจังหวัดเชียงรายในคลินิกแม่วัยใสและ
กลุ่มควบคุมอีกโรงพยาบาลกลุ่มตัวอย่าง คือ วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์
ที่มีอายุระหว่าง 16-19 ปี เป็นผู้ที่มารับบริการฝากครรภ์
ในคลินิกแม่วัยใสของโรงพยาบาลสองแห่งในจังหวัดเชียงราย
มีประวัติการตั้งครรภ์ครั้งแรกที่มีอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ขึ้น
เป็นประชากรวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ในจังหวัดเชียงราย จำนวน
1,434 คน โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นสองกลุ่มกลุ่มแรก
ได้เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 คนที่ฝากครรภ์คลินิกแม่วัยใส
แห่งแรก และเป็นกลุ่มที่สองคือกลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน
เป็นวัยรุ่นที่มารับบริการในคลินิกแม่วัยใสแห่งที่สองจำนวน
30 คน คือวัยรุ่นที่มารับบริการในคลินิกแม่วัยใสสองแห่ง
โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างร่วมกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้า (Inclusion criteria)

1. เป็นวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ที่มีอายุระหว่าง 16-19 ปี
อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลในจังหวัดเชียงราย
2. การตั้งครรภ์ครั้งแรกที่มีอายุครรภ์ 12 สัปดาห์
ขึ้นไป
3. มีความสามารถในการรับรู้ สื่อความหมาย
ความเข้าใจ สามารถอ่านเขียนภาษาและกรอกแบบสอบถาม
ได้ด้วยตนเอง
4. มีความสมัครใจและได้รับความยินยอมจาก
ผู้ปกครองของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์พร้อมให้ความร่วมมือ
ในการทำวิจัยในครั้งนี้

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างออก (Exclusion criteria)

1. มีความเจ็บป่วยในช่วงที่จัดกิจกรรมในช่วง
ที่เก็บรวบรวมข้อมูล
2. เป็นผู้มีปัญหาในการสื่อสารและการรับรู้
3. ย้ายออกไปจากนอกเขตพื้นที่การศึกษา

เครื่องมือในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม การพัฒนารูปแบบการส่งเสริม
ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ โดยใช้กิจกรรม
เพื่อพัฒนาความผูกพันทั้ง 5 กิจกรรมใช้เวลา 1 ชั่วโมงต่อ
1 กิจกรรมการจัดกิจกรรมจำนวน 16 ครั้ง ใน 16 สัปดาห์

ใช้กับกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน

2. แบบสอบถาม ความต้องการจำเป็นในการจัดการผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามแนวคิดการประเมินและติดตามผลของข้อมูลจากแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน 1) ข้อมูลทั่วไปมีจำนวน 8 ข้อ 2) แบบวัดความรักความผูกพันระหว่างมารดาต่อทารกในครรภ์มีจำนวน 24 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในระยะที่ 2 ที่จะใช้กับกลุ่มทดลองไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจาก สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย 1 ท่าน และพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลคลินิกแม่วัยใส 2 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ได้ค่าเท่ากับ 0.83 แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา

2. นำเครื่องมือแบบสอบถาม ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดสอบ (Try out) กับกลุ่มวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน แล้วนำผลหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ Reliability ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา α -Coefficient ตามวิธีของครอนบาคมีค่าของแบบสอบถามความรู้อีกเท่ากับ 0.86

3. นำเครื่องมือแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรม เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2562 เอกสารรับรองเลขที่ WTU 2562-0026 ตามรหัสโครงการเลขที่ HE-WTU 5427/86

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตรวจสอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานลักษณะแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ โดยใช้สถิติพรรณนาวิเคราะห์ตัวแปรหลักที่ตอบคำถามตามวัตถุประสงค์โดยใช้วิธีประมาณค่าด้วย 95% ช่วงเชื่อมั่นในการวิเคราะห์สาระวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบความแตกต่างของข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้สถิติ Paired t - test ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การเปรียบเทียบการพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคะแนนก่อนและหลังการทดลองดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังทดลอง

2. ประเมินผลและติดตามหลังการทดลอง 1 เดือน รูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาในกลุ่มทดลองหลังการทดลอง 1 เดือน

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกกลุ่มทดลองตามคุณลักษณะส่วนบุคคลส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์จำนวน 30 คน ที่มีอายุระหว่าง 16-19 ปี มีสถานภาพเป็นวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ไม่มีอาชีพไม่มีรายได้ อาศัยอยู่กับบิดาและมารดาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประวัติการตั้งครรภ์ในครั้งนี้อยู่ไม่มีการวางแผน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ความผูกพันมารดาต่อทารกในครรภ์ (n = 60)

ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้สถิติ t - test ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การเปรียบเทียบการพัฒนา
การส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม คะแนนก่อนและหลังการทดลองดังนี้

	Mean	SD	t	p
กลุ่มทดลอง (n = 30)				
ก่อนทดลอง	3.32	0.08		
หลังทดลอง	3.84	0.05	2.58*	0.013
กลุ่มควบคุม (n = 30)				
ก่อนทดลอง	3.38	0.10		
หลังทดลอง	3.64	0.10	-9.50*	0.000

* p < .05

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มทดลอง มีคะแนน มากกว่า กลุ่มควบคุม ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์พบว่า
ก่อนการทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ย เพิ่มขึ้น แสดงว่า วิธีการทดลอง
ส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองทั้ง 4 เรื่อง ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ของกลุ่มทดลอง หลังใช้กิจกรรม
16 สัปดาห์ติดตามและประเมินผล หลังการทดลองและ 1 เดือน (n = 30)

ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ (หลังการทดลอง 1 เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์	30	98.50
พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง	30	96.00
ทักษะชีวิตในการดูแลตนเองและทารกในครรภ์	30	97.50
ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์	30	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ความรู้ เรื่อง พฤติกรรมการ
ดูแลสุขภาพตนเองจำแนกตามกลุ่มทดลองหลังการทดลอง
และติดตามผล 1 เดือน ทั้ง 4 เรื่อง

ความรู้ เรื่อง ความผูกพันของมารดาต่อทารก
ในครรภ์ ร้อยละ 100.00

ความรู้ เรื่อง พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง
มีการจำแนกตามระดับ จำนวน 30 คน ร้อยละ 96.00

ความรู้ เรื่อง ทักษะชีวิตในการดูแลตนเองและ
ทารกในครรภ์ มีการจำแนกตามระดับ จำนวน 30 คน
ร้อยละ 97.50

ความรู้ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ มีการ
จำแนกตามระดับ จำนวน 30 คน ร้อยละ 98.50

การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานมีรายละเอียด
ดังนี้

1. การวิจัยพัฒนารูปแบบส่งเสริมความผูกพัน
ของมารดาต่อทารกในครรภ์และนำไปทดลองใช้หลังจาก
การทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ย มากกว่า
ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 กลุ่มทดลองได้รับ
ความรู้ เรื่องความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์เพิ่มขึ้น
จากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรม “เรื่องแม่ลูกผูกพัน” “เรื่องสายใยแห่ง
รักและความผูกพัน” การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความผูกพัน
ของมารดาต่อทารกในครรภ์ ซึ่งบทบาทการเป็นมารดาวัยรุ่น
สอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ศึกษาแนวทางในการส่งเสริม

ความสำเร็จในการดำรงบทบาทการเป็นมารดาวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีความรู้ มีส่วนร่วมในการสร้างความผูกพันของมารดาต่อทารก ดังนั้นการพัฒนาแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์หลังการทดลอง เพิ่มขึ้นมากกว่า ก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การศึกษาสภาพปัญหาสถานการณ์พฤติกรรม การดูแลสุขภาพตนเองของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ หลังจากการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จากพฤติกรรมการดูแลตัวเองของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในการตั้งครรภ์มีความคิดที่จะทำแท้งทำให้มีพฤติกรรมในการดูแลตนเองที่ไม่ดี แต่หลังจากได้รับกิจกรรม “เรื่องใส่ใจตนเองและทุ่มเทเพื่อลูก” อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (1 ชั่วโมง) ต่อกิจกรรม จำนวน 30 คน ร้อยละ 96.00 โดยทดลองกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้ ความรู้จากผู้วิจัยในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับอายุครรภ์⁷ ที่ได้ศึกษา ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น เกิดจากวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ขาดความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม การแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม รวมทั้งการดูแลสุขอนามัยทางเพศและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เนื่องจากการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาในสังคมไทยยังมีข้อจำกัดอยู่มาก ข้อมูลทางเพศที่ให้ความรู้กับวัยรุ่นไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบันและไม่ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ ทำให้วัยรุ่นทดลองเรียนรู้เรื่องเพศด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมการดูแลตนเองหลังการทดลองในกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. การวิจัยและติดตามผลความผูกพันของมารดาต่อทารก ทักษะชีวิตการดูแลทารกในครรภ์หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความผูกพันของมารดาต่อทารก ทักษะชีวิตในการดูแลทารกในครรภ์ดีขึ้นจำนวน 30 คน ร้อยละ 97.50 โดยกลุ่มทดลองมีความรู้ด้านทักษะชีวิตเพิ่มขึ้นของกลุ่มทดลองได้รับความรู้จากผู้วิจัยในการจัดกิจกรรม “เรื่อง อนาคตลูกอยู่ในมือแม่” การสร้างอารมณ์ร่วมกับการให้ฟังเพลงค่าน้ำนม เพื่อให้เกิดทักษะโดยเน้นการใช้ทักษะความคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ งานวิจัย⁸ ผลของโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและการมีส่วนร่วมของสามีต่อพฤติกรรมป้องกัน

การตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่นจากสถานการณ์การคลอดบุตร ในมารดาวัยรุ่นและการกลับมาคลอดซ้ำในช่วงระยะเวลา น้อยกว่า 2 ปี ยังเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อน ทั้งมารดาและทารก ทั้งผลกระทบต่อมารดาวัยรุ่น เช่น ภาวะโลหิตจางขณะตั้งครรภ์ภาวะความดันโลหิตสูงขณะ ตั้งครรภ์นำไปสู่การคลอดก่อนกำหนด ผลกระทบด้านจิตใจ มารดาวัยรุ่นฉะนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดา วัยรุ่นจึงควรต้องส่งเสริมให้มารดาวัยรุ่นเกิดพฤติกรรมที่ดี ในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการ พัฒนารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารก ในครรภ์ด้วยความรักและการดูแลสุขภาพตนเองของกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จะเห็นได้จากคะแนนหลังการทดลองในกลุ่มทดลองมีค่าสูง กว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. การประเมินผลและติดตามหลังการทดลอง 1 เดือน ของการพัฒนาแบบการส่งเสริมความผูกพัน ของมารดาต่อทารกในครรภ์ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ หลังจากใช้กิจกรรม 16 สัปดาห์นำแบบสอบถามชุดเดิมมา ประเมินผลและติดตามหลังการทดลอง 1 เดือนทั้ง 4 เรื่อง หลังการทดลองกลุ่มทดลอง มีการประเมินผล ทั้ง 4 เรื่อง ในวัยรุ่นตั้งครรภ์กลุ่มทดลองจำนวน 30 คนผู้วิจัยและผู้ร่วม มีการติดตามประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานโดย การสังเกตหลังการตอบแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ ทุกครั้งโดยคิดเป็นร้อยละ และนำผลการประเมินไปพัฒนา ในกิจกรรมครั้งต่อไป 1) “เรื่องความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์” ร้อยละ 98.50 2) “เรื่อง” พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง” ร้อยละ 96.00 3) “เรื่อง ทักษะชีวิตในการดูแลตนเองและ ทารกในครรภ์” ร้อยละ 97.50 และ 4) “เรื่องความผูกพัน ของมารดาต่อทารก” ร้อยละ 100 สอดคล้องกับงานวิจัย ที่ได้ศึกษาจากกลุ่มทดลองคือวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ เข้าใจความจริง ในปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

สรุป กลุ่มทดลอง หลังการทดลอง พบว่า การส่งเสริม ความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ และพฤติกรรมการดูแล สุขภาพ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง มีค่าคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 จากผลการวิจัยผู้บริหารโรงพยาบาลควรนำรูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ ครั้งนี้ไปใช้ในการกำหนด นโยบายจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมการปรับเปลี่ยนความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ให้คลินิกวัยใสไปสู่ระบบการจัดกิจกรรมกับวัยรุ่นตั้งครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์ของโรงพยาบาลทุกแห่ง
 - 1.2 มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมบริการฝากครรภ์ควรนำรูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ไปใช้ในคลินิกวัยใสโรงพยาบาลควรปรับปรุงหรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานบริการสุขภาพของมารดา
 - 1.3 ปัญหาที่พบในการวิจัย คือสถาบันครอบครัวควรให้ครอบครัวรับผิดชอบให้ความร่วมมือส่งเสริมวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ให้รับกิจกรรมรูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ เป็นพื้นฐานซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินชีวิตในวัยเด็กที่จะเติบโต ก้าวอย่างสู่วัยรุ่นที่มีคุณภาพ
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ศึกษาและติดตามผลของโปรแกรมเพื่อต่อยอดการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ สามารถนำรูปแบบไปใช้ เพื่อประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้กับโรงพยาบาลที่มีบริการรับฝากครรภ์หรือสถาบันครอบครัวอานามัยในชุมชน ควรศึกษาการทำวิจัยเพิ่มเติมควรปรับเรื่องสุขภาพและความพร้อมของมารดาวัยรุ่นตั้งครรภ์จัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมแม่ลูกผูกพัน แนวทางในการประเมินการจัดการการศึกษาในรูปแบบวงจรคุณภาพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 - 2.2 ศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังต่อผู้มารับบริการเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์
 - 2.3 นำรูปแบบการส่งเสริมความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ไปทดลองใช้กับวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และวัยรุ่นตั้งครรภ์ทั่วไปในโรงพยาบาลหรือในคลินิกแม่วัยใส

References

1. Bureau of Reproductive Health. The Problem of teen pregnancy is a big problem in Thailand. Department of Health, Ministry of Public Health, 2019 ; 17-28. (in Thai)
2. Lertsakornsiri M. Factors Associated with Unwanted Pregnancy of Young Women as Perceived by First Year Students. St. Louis College, Army Nursing Journal, 2014 ; 15 (1): 90-98. (in Thai)
3. Kaewwiengdach C, Hirunwatthanakul P. Factors Associated with Sexual Risk Behaviours Among Secondary School Students in Nakhon Phanom Province. Journal of The Royal Thai Army Nurses, 2016 ; 17 (3) : 168-177. (in Thai)
4. Meesin R, Mee u don F, Unsecured pregnancy in adolescents, causes and solutions, case studies of adolescents in a rural area in Khon Kaen province, national academic conference the 2nd. Phetchabun Rajabhat University Local development Petchaboon Rajabhat University, 2015;2: 766 -771. (in Thai)
5. Nursing obstetrics complication during pregnancy Bangkok. Obstetrics nursing = The Publisher of Chulalongkorn University,2009; 3:195. (in Thai)
6. Intharakasem S. Promoting “and others” of Maternal Role Attainment Achievement in Adolescent Mothers: A Case Study in Nakhon Phanom Province Journal of The Royal Thai Army Nurses, 2019 ; 20 : 128-137 (in Thai)
7. Saenthawesuk Y, Banchonhattakit P, Effects of Health Education Program of Applying Self-Efficacy Theory and Motivation for Promoting Positive Sex Behavior among The Sixth Grade Students in Ubon Ratchathani Province, 2011 ; 11 (4) : 67 - 76. (in Thai)
8. Konchaiw N, Nirattharadorn M, Buaboon N, Sanguanklin N, Effects of a self - Efficacy Promotion Program and Husbandparticipation on The Repeated Pregnancy Prevention Behaviors Among Adolescent Mothers Faculty of nursing, Thammasat University, Pathum Thani, 2018 ; 19 : 326 - 335. (in Thai)